

АНТРОПОГЕННИ ТУРИСТИЧЕСКИ РЕСУРСИ

1. Църкви.

Болшинството от църквите в община Струмяни, намиращи се в Малешевската част са типични представители на наложения архитектурен стил от времето на турското робство – полувкопани в земята с непретенциозен външен вид /Гореме, Горна Рибница, Кърпелево, Велювец и др./. По – голяма църква от този период е тази в с.Добри лаки датираща от 910 година. Като паметници на културата с местно значение, обаче, те са зле подържани и в повечето случаи труднодостъпни. Останалите църкви в общината са строени в по-ново време и имат по-скоро художествена, отколкото историческа стойност.

2. Археологични обекти и места.

Археологически находки от различни исторически епохи са открити край селата Илинденци /антично селище и некропол в селото и западно от него, античен некропол на 2 км. югоизточно в местността в Темния дол, антична и средновековна крепост в местността “Градището” на североизток, късно антично и средновековно селище на 2 км. северно в района на скалните образувания Слона и Костенурката, средновековна крепост в местността Врабча на 6 км. североизточно и средновековно селище в Долна Врабча, късно средновековната църква “Свети Архангел” на 2 км. североизточно в местността “Грамадите” /, Микрево /късно антична крепост на 2 км. северозападно, късно антично селище с некропол в местността “Връчвите” и ранно християнска църква на 3 км. северно в местността “Градището” /, Струмяни /късно античен некропол/, Палат /антично селище на 2,5 км. западно в местността “Тодоров ден“, антично и средновековно селище на 1 км.източно в местността “Пъдарката” и антично укрепление на 1 км. североизточно в местността “Средок”/, Игралище /средно вековно селище на 5 км. югозападно в местността “Мита черква” и “Тумбите”/, Гореме /античен некропол на североизток в местността “Кръсто”, късно антично селище на северозапад в местността “Старо селище” и средновековно селище на 9 км. северозападно в местността “Църковен” / и Клепало /не датирани останки в местностите: “Тополата”, “Типчиневец”, “Църквището”, “Градището”, “Мрамора” и “Глистая”/.

3. Архитектурно – етнографски забележителности.

Освен църквите, архитектурни забележителности представляват и запазените сгради от типа огражденско – малешевска къща в селата Игралище / 10 паметника на културата /, Гореме /4/, Колибите /3/ и Горна Рибница / къщата на Яне Конярски /. Същевременно те са и интересни етнографски обекти. В с.Илинденци има и няколко стари воденици, които понастоящем не работят.

РЕГИСТРИРАНИ АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБЕКТИ

ИЛИНДЕНЦИ (БЕЛИЦА)

1. Голям античен център (вер. Град Нейне), селище и светилище.

В землището на село Илинденци се намират м.”Хилядница” и “Рукалото”. Там върху възвишение с дължина около 600 м. и ширина 70 м. се намира голям античен център. Д. Дечев отбелязва, че между двете местности е имало масивна стена, от която сега няма видими следи. От това място произхождат много находки: оброчни плочи на Тракийския конник, на Артемида, Зевс и Хера, подставка от статуя на Дионис, фрагменти от мраморна арка, различни архитектурни детайли, монети и други. Освен това там са открити и 10 надписа на старогръцки език от I – III век. Особен интерес представлява един надпис, от който се разбира, че селището е имало градска структура. От друг строителен надпис, в който се говори за храм на Изиди и Серапис се разбира, че градът се наричал Нейне. Надписът е датиран в 78 г. Допуска се, че в началото на II век тук са се заселили римски колонисти. Градът е просъществувал от втората половина на I век до средата на III век, когато е бил разрушен. Сега по целия терен има останки от древния град: речни ломени камъни със следи от хоросан, фрагменти от строителна и битова керамика, части от архитектурни детайли.

2. Некропол

В м.”Хилядница” и “Щавенска скала” има античен некропол. По време на селскостопански работи са открити няколко гроба. Гробните съоръжения са градени от каменни плочи и имат формата на паралелепипед. Мъртвите са били полагани в тях заедно с гробни дарове – амфори, паници, канички и др. Открити са монети на императорите Проб (276 – 282), Максимин (286 – 305) и др. Тук са открити и надгробни плочи с бюстове на починалите. Некрополът най – вероятно е принадлежал на град Нейне, описан по горе.

3. Праисторическо селище.

При обход през 1991 г. на ЮЗУ в землището на селото е регистриран неолитен обект.

4. Антично селище.

В стопанския двор на селото и на запад от него има антично селище и некропол. При строежи и селскостопанска дейност се откриват останки от сгради, градени от камъни, споени с хоросан. Изровени са и колони. По терена, част от който се обработва има фрагменти от битова и строителна керамика. Оттук вероятно произхожда и една оброчна плочка на Тракийския конник. В близост са открити и няколко гроба. Погребалният обред е трупополагане. Намерена е и надгробна плоча с изображение на починали.

5. Антично и средновековно селище

На 2 км. североизточно от селото в м. “Град каяси” или “Костенурката” (последното название идва от възвишение, което наподобява костенурка) има антично, късноантично и средновековно селище. На възвишението се откриват фрагменти от строителна керамика. Не личат останки от зидове, но е възможно тук да се е издигало малко укрепление – стражеви пункт. На изток следва плитък дол, а по – нататък ниско плато. Върху последното се наблюдават фрагменти от битова и строителна керамика, характерни за периода III – V век и за Средновековието. Явно на това място е съществувало значително селище. Оттук произхождат оброчни плочки на тракийския конник и на Артемида, което предполага възможността да е имало и трако – римско светилище.

6. Некропол.

На 2 км. югоизточно от селото в м. “Темни дол” има античен некропол. По време на оран са открити няколко гроба. Гробните съоръжения са градени от каменни плочи и имат формата на паралелепипед. Мъртвите са били полагани в тях, но липсват сведения за наличието на гробни дарове. Датировката в случая е условна.

7. Църква.

На 2 км. североизточно от селото в м. “Грамадете” има средновековна църква. На равно място, което сега се използва за пасище, личат останките на сграда ориентирана на изток – запад. Градежът е от ломени камъни. Размерите и са 7 x 18 м. Наоколо се намират фрагменти от строителна керамика. Сред населението тя е известна под името църква “Св. Архангел”. Възможно е тя да е свързана със средновековното селище, разположено в близост до нея.

8. Праисторическо находище

В землището на с.Илинденци са открити останки от пра исторически животни. По тях се регистрира обитаването на тези земи от трипръсти коне (хипериони), които са изчезнали в Европа преди около 2 млн.год., а са се появили преди около 11 млн.год. Това е най – масовия фаунов вид за късния миоцен обхващащ периода от преди 11 до 5 млн.год. По останките се констатира, че тези земи са обитавани от носорози и жирафи.

МИКРЕВО

1. Късно антично селище.

На около 2 км. югозападно от селото, в м. “Връчвите”. Представлява плато с полегати склонове. По повърхността има рушевини от строежи, предимно камъни и строителна керамика, а по южния склон се очертават основи. Изобилни културни останки (късове от тухли, керемиди и керамични съдове) са разхвърляни по терена. Датировка – IV – VI век.

2. Късно античен акропол.

Непосредствено югозападно от селото, над последните къщи. Случайно, по време на стопанска дейност, е бил открит некропол, изграден от тухли, споени с хоросан. Погребението, извършено чрез трупополагане, е принадлежало на възрастен индивид. В гроба е бил поставен керамичен съд. Открития гроб свидетелства, че на това място е имало некропол.

Касае се за местността “Турлин баир”. Представлява плато с надморска височина 143 м. отстои на 0.600 км. югозападно от центъра на селото. Върху площ с размери около 1,5 – 2 дка се откриват фрагменти от глинени съдове и строителна керамика. Вероятно на това място е имало и селище.

В югоизточната си част селището, а вероятно и некропола са нарушени при прокарване на съвременния път, водещ от с.Микрево за с.Цапарево. Датировка – Ранно – желязна епоха; IV – VI век.

3. Селище.

Местността “Белуха”, на 1 км. южно от “Градището” и на 1,5 км. западно от селото. Разположено е върху първата надзаливна речна тераса. Представлява плато с полегати склонове. Върху повърхността на терена се откриват фрагменти от глинени съдове. Слаба концентрация на керамични материали. Датировка - Ранно желязна епоха – Късно желязна епоха.

4. Раннохристиянска базилика.

Местността “Долно градище”. Отстои на 2,5 км. северозападно от селото. Обектът е проучван през 1996, 2002 и 2003 година. Разкрита е трикорабна базилика с нартекс, баптистерий и полихромна подова мозайка. Регистрирани са два строителни периода. Датировка началото на V - VI век.

5. Средновековен некропол.

В местността “Подина”. Отстои на 0,5 км. югозападно от селото. При изкопни работи са намирани стъклени и метални гривни в гробове.

6. Крепост.

Местността “Врътен чукар”. Намира се на 1,325 км. югозападно от селото, по пътя за с.Цапарево. Възвишение, кота 281,0. Площ 5 дка. По северния и западния склон се намират фрагменти от глинени съдове, строителна керамика и струпвания от камъни. Средна степен на концентрация на находките. Западния склон е пасище, а източния е частна земеделска земя с лозови насаждения. Върху възвишението са намирани монети от имп. Константин. Датировка: Късно бронзова епоха.

7. Крепост.

Намира се в м.”Градището”, на 3 км. северозападно от селото. Разположена е върху възвишение, високо около 100 м., оградено от стръмни дерета, с изключение на южната страна. По ръба минава крепостен зид изграден от ломени камъни, споени с хоросан. Той огражда площ с неправилна форма. На няколко места има натрупвания от камъни, вероятно рушевини на кули.. По терена се намират оскъдни късове от късно римска керамика, предимно от долиуми и амфори. Сега цялата площ е залесена.

Рег. Дв бр.63 / 73 г., № 4808/77

8. Крепост.

Местността “Долно Градище” отстои на 3,375 км. североизточно от центъра на селото. Разположено е върху рид склон на рид, върху площ от 1,5 дка. Върху повърхността на терена се откриват фрагменти от глинени съдове, строителна керамика, камъни и хоросан. Датировка: IV – VI век.